

Zaznělo na 10. mezinárodním kongresu o ADHD v Praze ve dnech 8.–11. května 2025

Highlights: informace a dojmy z 10. mezinárodního sympozia Světové federace ADHD

MUDr. Hedvika Ernsten

Pořádáno je jako bienále už dvacet let a cílí nejen na pediatry a odborníky na dětské zdraví, ale i péči o dospělé pacienty. Program zahrnoval zhruba 40 několikahodinových symposií, většina z nich v šesti či sedmi paralelně probíhajících blocích, takže nebylo jednoduché si vybrat ze všech zajímavých témat. Následující popsané bloky se věnovaly inovativní tematice a vyžadovaly předchozí dosavadní zkušenost a základní znalosti.

Blok autoimunitních onemocnění a ADHD

Tuto koincidenci se pokouší popsat autoři v teorii MIA (mateřská autoimunitní aktivace).

Teoreticky – konkrétně je to neprokázáno – existuje možný vliv matčiny autoimunitní choroby během gravidity na ADHD u jejího narozeného dítěte.

Roli by mohly hrát následující již známé mechanismy:

- Přestup cytokinů a zánětlivých promotorů přes placentu a možná i přes hematoencefalickou bariéru (jsou schopné přecházet např. formou exosomálního transportu, což jsou funkční mikrovesikuly, pozn. autorky).
- Možné mateřské protilátky proti mozkové tkáni.
- Mimosérová komunikace, neboli „cross-talk“ imunitních mechanismů periferie matky a CNS plodu ústící v aktivaci mikroglie a následný proces excitotoxicity, který by pak tímto také podstatně mohl ovlivnit architekturu CNS plodu mířící k ADHD.

Poznámka autorky a diskuze

Je dost těžké prokázat, že se o přímou kauzalitu jedná, i když by to svádělo ke zjed-

nodušeným a zdánlivě do sebe zapadajícím vysvětlením.

Ač pěkně statisticky dokumentováno, nelze zaměnit statistickou koincidenci s přímou kauzalitou.

Co by mohlo svědčit proti této hypotéze?

U tohoto konstruktu není jasná specifická přímo ADHD, a ne např. periodické deprese nebo schizofrenní poruchy. Il-6 jako jeden z nejčastěji studovaných cytokinů se ve zvýšených koncentracích nachází i u mnoha ostatních diagnóz.

Opírá se o „obvyklé podezřelé“, tj. CRP a IL-6 jako příklad spouštějící excitotoxicitu – tj. narušení tkáňové architektury jako výsledek tohoto působení. Jenže stezka imunitní odpovědi zahrnující řetězec Il-6 (a na něj vázaný CRP) není zdaleka jediná možnost – u hodně jinak velmi symptomatických autoimunit toto např. ani neprokážeme.

Co je ještě důležitější: každý revmatolog potvrdí, že gravidita, a to i u pacientek s autoimunitou, navozuje stav určité imunitolerance právě proto, aby tělo matky neútočilo na odlišnost plodu.

Je přestup autoprotilátek přes placentární bariéru skutečně tak masivní, aby vyvolal takto rozsáhlé změny tkáně v CNS plodu?

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: Psychiatr. praxi. 2025;26(2):127-129

Článek přijat redakcí: 26. 5. 2025

MUDr. Hedvika Ernsten

hedvikab@volny.cz